

Stichting Vrijschrift

5 oktober 2015

Ploumen wil maas in ISDS;
voorstel Europese Commissie

Geachte leden van de commissie BuHaOS,

Uit de kabinetsreactie op het AIV-advies over ISDS blijkt dat de regering een maas in investor-to-state dispute settlement (ISDS) op wil nemen die alle materiële verbeteringen in nieuwe verdragen met ISDS ongedaan maakt:

*“De AIV onderschrijft expliciet de Nederlandse opvatting dat het principe van Most Favoured Nation alleen mag worden toegepast op materiële normen, niet op procedures.”*¹

Het most favoured nation (MFN) principe geeft investeerders het recht clauses uit andere verdragen in te roepen, ook uit oude, zeer open verdragen – waar Nederland er veel van heeft. Minister Ploumen wil dat MFN toegepast mag worden op materiële normen – alle aanscherpingen op het vlak van indirecte onteigening en eerlijke en billijke behandeling zouden hierdoor onderuit gehaald worden. Dit is in tegenspraak met het regeringsvoornemen materiële verbeteringen aan te brengen – en met alle retoriek over verbeteringen. De regering speelt dubbel spel.²

Voorstel Europese Commissie

Wij achten het ISDS-voorstel van de commissie een bedreiging voor onze democratie en burgerrechten:

- het bevat perverse prikkels die een extensieve interpretatie van de rechten van buitenlandse investeerders stimuleren. De leden van het tribunaal worden per dag betaald terwijl uitsluitend buitenlandse investeerders zaken kunnen beginnen. Het bestaansrecht van het tribunaal boven de binnenlandse rechtsorde wordt daarmee gebaseerd op een, noodzakelijkerwijze, investeerdersvriendelijke interpretatie.

¹aanbeveling 6, pagina 7 <http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2015D28072&did=2015D28072>

²Voor een uitleg in detail zie: <https://www.vrijschrift.org/serendipity/index.php?/archives/187-Ploumen-wil-maas-in-ISDS.html>

Immers, een tribunaal dat niet voorspelbaar investeerdersvriendelijker dan de nationale rechters is, zal geen zaken ter beoordeling voorgelegd krijgen. De resulterende dynamiek zal de beleidsvrijheid van natie-staten alleen maar kunnen eroderen.

- voornoemde maas is niet verwijderd;
- de “right to regulate” clause beschermt niet tegen onbeperkte schadevergoedingen met terugwerkende kracht inclusief winstverwachting en rente; de dreiging met dergelijke schadevergoedingen heeft een afschrikwekkend effect – de hoogste toegekende schadevergoeding tot nog toe is 50 miljard US dollar;
- buitenlandse investeerders krijgen grotere rechten dan lokale investeerders;
- het voorstel plaatst de ontwikkeling van het recht buiten het bereik van de democratische wetgever;
- de overdracht van macht is definitief: handelsverdragen zijn zo goed als niet op te zeggen; voor heronderhandelingen en “bindende” interpretaties is de medewerking van de andere verdragspartijen vereist; bovendien nemen tribunalen “bindende” interpretaties niet altijd over; de tribunalen zijn de hoogste instantie;
- voor zover het voorstel van de commissie positieve elementen bevat worden deze teniet gedaan door het voornemen “oud ISDS” aan de handelsverdragen met Canada en Singapore toe te voegen. Multinationals zullen hun investeringen via deze landen kunnen leiden. ³

Hoogachtend,
namens Stichting Vrijschrift,

Ante Wessels

³Zie voor gedetailleerde analyse: <https://blog.ffii.org/eu-commission-isds-proposal-a-threat-to-democracy-and-civil-rights/>